

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ВНЗ

М. О. Вергун, здобувач
Київський національний університет технологій та дизайну

Модернізація системи вищої освіти на сучасному етапі розвитку національної економіки потребує належного інвестиційного забезпечення. Розвиток освіти й науки, інвестиції в підвищення якості людського капіталу – одна з умов розвитку всіх секторів економіки країни.

Аналіз динаміки щорічних інвестицій у сферу освіти в Україні за останні чотири роки показує їх зниження майже у 4 рази. Наслідком цього є низька участь дослідників вищої школи України в міжнародних дослідженнях. Така ситуація призводить до скорочення кількості наукових здобутків, згортання дослідницької та інноваційної діяльності, погіршення показників інтеграції національної системи освіти та науки з виробництвом, зниження кількості регіональних, національних та міжнародних інвестиційних проєктів і програм, в яких співучасником виступають національні ВНЗ.

Одним із інструментів покращення інвестиційного клімату в галузі освіти і науки є вивчення інвестиційного потенціалу ВНЗ та розробка дієвих механізмів його підвищення. Особливу увагу обґрунтуванню змісту та оцінюванню інвестиційного потенціалу у своїх працях приділили такі вітчизняні та іноземні вчені, як Бандура А.В., Бережна І.Ю., Грищенко І.М., Дриго М.Ф., Кадирова Г.В., Мірошніченко П.І., Нечитайло У.П., Олександренко І.В., Пісьмаченко Л.М., Стеченко Д.М. та ін.

Зазначеними авторами охоплено широке коло наукових проблем даної сфери. Однак, поза увагою залишилися питання розробки комплексного підходу до концепції управління інвестиційним потенціалом ВНЗ з метою приведення його у впорядковану систему взаємозв'язків. Аналіз існуючих підходів до специфіки інвестиційних процесів в галузі освіти України дозволили розробити концептуальні підходи до управління інвестиційним потенціалом. В основі запропонованої концепції покладені наступні принципи:

- універсальної структури інвестиційного потенціалу господарюючого суб'єкту у вигляді відповідних компонентів;
- релевантних механізмів управління інвестиційним потенціалом із врахуванням специфіки і функцій ВНЗ та сфери освіти в цілому;
- адекватних механізмів обґрунтування необхідних ресурсів для реалізації заходів з підвищення рівня інвестиційного потенціалу на рівні конкретного ВНЗ.

Основними компонентами запропонованої концепції управління інвестиційним потенціалом ВНЗ виступають:

- керівництво ВНЗ, яке представлене ключовими управлінськими підрозділами: ректорат, деканати, керівники центрів та ін.;
- система наскрізних бізнес-процесів ВНЗ;
- автоматизована інформаційна система управління бізнес-процесами ВНЗ та її Web- ресурси;
- механізми управління інвестиційним потенціалом ВНЗ;
- функціональні підрозділи ВНЗ, що безпосередньо виконують функції з реалізації наскрізних бізнес-процесів ВНЗ;
- інвестиції в сферу освіти;
- потенційні інвестори сфери освіти;
- підрозділи, що формують систему управління ВНЗ;
- поняття «інвестиційний потенціал ВНЗ», яке сформовано під впливом зовнішніх ринкових факторів функціонування галузі освіти в Україні.

Перелічені компоненти складають замкнутий контур управління. Вхідною інформацією у даному контурі являється стратегія розвитку ВНЗ, що створюється керівництвом з урахуванням впливу зовнішніх ринкових факторів. Стратегія деталізується на рівні напрямів роботи ВНЗ та структурних підрозділів і реалізується через систему заходів (накази, розпорядження, регламенти, інвестиційні проекти) протягом року. Вихідними даними є інформація про конкретні об'єми ресурсів, які необхідно залучити ВНЗ для реалізації заходів (інноваційних програм та проектів, інституційних та

інфраструктурних перетворень) з підвищення рівня інвестиційного потенціалу, що призведе до ефективної реалізації інвестицій в даному закладі освіти.

Для розрахунку ресурсних характеристик перелічених заходів використовується система індикаторів рівня інвестиційного потенціалу ВНЗ, збір і надання яких здійснюється управлінськими службами ВНЗ. При цьому серед численних груп класичних показників, що впливають на рівень інвестиційного потенціалу ВНЗ, найважливіша роль належить кадровим, інфраструктурним, інституційним, фінансовим та інноваційним факторам.

Отримання вихідної інформації здійснюється функціональними підрозділами ВНЗ, що займаються реалізацією наскрізних бізнес-процесів ВНЗ на яких замикається контур даної системи управління.

Дана система управління дозволяє визначити комплексну характеристику стану інвестиційної привабливості ВНЗ. Значимість цієї інформації полягає в тому, що її основні засади та висновки можуть бути використані при формуванні та залученні ресурсів ВНЗ з реалізації заходів для підвищення інвестиційного потенціалу ВНЗ.

Управлінські впливи в рамках запропонованого контуру управління реалізується системою механізмів, які забезпечують трансформацію виділених ресурсів відповідно з загальними цілями стратегії розвитку ВНЗ, з урахуванням поняття інвестиційного потенціалу.

В рамках запропонованої концепції важливу роль грають сучасні інформаційні технології, представлені автоматизованою інформаційною системою управління бізнес-процесами ВНЗ та інформаційним сервісом показників розвитку рівня інвестиційного потенціалу ВНЗ.

Розроблені концептуальні підходи до управління інвестиційним потенціалом дозволять підвищити ефективність реалізації інвестиційних процесів та проектів та прийняття управлінських рішень щодо функціонування інвестиційної інфраструктури ВНЗ в цілому.